

VEREJNÝ OCHRANCA PRÁV: INŠPEKCIA V SOCIÁLNYCH VECIACH POTVRDILA FACKU DIEŤAŤU OD VYCHOVÁVATEĽA CENTRA PRE DETI A RODINY

Bratislava 3. septembra 2025

Verejný ochranca práv, Róbert Dobrovodský, sa zaoberal prípadom, v ktorom sa naňho obrátil anonymný podávateľ v súvislosti s fyzickým trestaním detí v konkrétnom centre pre deti a rodiny. V súvislosti s uvedeným prípadom sa verejný ochranca práv rozhodol obrátiť na inšpekciu v sociálnych veciach.

Pôsobnosť inšpekcie v sociálnych veciach

Inšpekcia v sociálnych veciach (ďalej len „inšpekcia“) je špecializovaným a samostatným organizačným útvarom Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, ktorá vykonáva dozor nad dodržiavaním zákonov v oblasti sociálnych vecí a rodiny. Osobitosťou inšpekcie v sociálnych veciach je najmä rôznorodá povaha dozorovaných subjektov, a to tak v oblasti **sociálnych služieb**, poskytovaní **peňažných príspevkov na kompenzáciu** sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia ako aj vykonávaní **opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately**.

Inšpekcia v sociálnych veciach hrá dôležitú rolu v ochrane práv detí

Vo svojej praxi verejný ochranca práv odkazuje podávateľov, ktorí namietajú kvalitu poskytovania sociálnych služieb v zariadeniach, práve na inšpekciu, keďže z dôvodu súkromnoprávnej povahy zmluvy o poskytovaní sociálnych služieb do tohto vzťahu nemôže zasahovať.

V prípade anonymných podnetov, v ktorých verejný ochranca práv nemá možnosť podávateľa poučiť o správnom postupe, zasiela verejný ochranca práv inšpekcii oznámenie o podnete na prípadné využitie zákonných kompetencií.

Inšpekcia totiž realizuje výkon dozoru aj mimo plánu kontrolnej činnosti a to napr. v prípade podania oznámenia podľa § 5 zákona č. 345/2022 o inšpekcii v sociálnych veciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Ako dopadol podávateľov prípad

V podávateľovom prípade bola Kancelária verejného ochrancu práv upovedomená o začatí výkonu dozoru a následne aj o výsledkoch tohto dozoru. Protokol o výsledku dozoru potvrdil podozrenie o neprimeranom správaní zamestnanca (vychovávateľa) v centre pre deti a rodiny.

„Ked' sa ku mne dostal anonymný podnet naznačujúci neprimerané zaobchádzanie s deťmi v centre pre deti a rodiny, okamžite som konal. Hoci v prípade anonymných podnetov nemôžem podávateľa poučiť o ďalšom postupe, som povinný využiť svoje zákonné právomoci a obrátiť sa na inštitúcie, ktoré majú kompetencie konať. V tomto konkrétnom prípade som preto zaslal oznámenie na Inšpekciu v sociálnych veciach, ktorá je špecializovaným útvarom Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR“ hovorí verejný ochranca práv.

Poverení zamestnanci inšpekcie v preskúmanom prípade zistili, že na verejnom podujatí, ktorého sa zúčastnili deti umiestnené v centre, sa vyskytol incident, kedy došlo k neprimeranému správaniu sa vychovávateľa tým, že dal dieťaťu facku. Riaditeľ centra bezprostredne po zistení incidentu vykonal rozhovor s dotknutým zamestnancom a prijal primerané opatrenia – písomné upozornenie na porušovanie pracovnej disciplíny. Plánované psychologické vyšetrenie nebolo zrealizované z dôvodu dlhodobej práceneschopnosti vychovávateľa trvajúcej až do konca dozorovaného obdobia.

Dohovor o ochrane práv detí zakazuje trestanie detí

V tejto súvislosti je dôležité spomenúť základný východiskový dokument týkajúci sa ochrany práv detí, ktorým je **Dohovor o ochrane práv detí**. Čl. 19 ods. 1 tohto Dohovoru ustanovuje: „*Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, robia všetky potrebné zákonodarné, správne, sociálne a výchovné opatrenia na ochranu detí pred akýmkoľvek telesným alebo duševným násilím, urážaním alebo zneužívaním, včítane sexuálneho zneužívania, zanedbávaním alebo nedbanlivým zaobchádzaním, trýznením alebo vykorisťovaním počas doby, keď sú v starostlivosti jedného alebo oboch rodičov, zákonných zástupcov alebo akýchkoľvek iných osôb starajúcich sa o dieťa.*“

Povinnosť upozorniť na porušovanie práv dieťaťa

Zákon č. 305/2005 Z. z. **o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele** taktiež v § 7 ustanovuje generálnu povinnosť **každého** upozorniť orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately **na porušovanie práv dieťaťa**. Ak je orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately upozornený na použitie hrubých alebo ponižujúcich foriem zaobchádzania a foriem trestania dieťaťa, alebo ak pri výkone opatrení podľa tohto zákona zistí ich použitie rodičom alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa, je povinný v závislosti od ich povahy a závažnosti uplatniť niektoré z opatrení podľa tohto zákona.

„Inšpekcia práce v podnete, ktorý som jej zaslal, zistila v centre pre deti viacero nedostatkov. V súvislosti s neprimeraným správaním vychovávateľa boli prijaté adekvátne opatrenia zamerané aj na prevenciu prípadného opakovania obdobných incidentov“ uzatvára Róbert Dobrovodský, verejný ochranca práv.